

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

JAARVERSLAG 2020

Stedelijk Gebied Eindhoven

STEDELIJK GEBIED!

INLEIDING

In dit Jaarverslag kijken we terug op het jaar 2020 en wat er is gebeurd om de doelen van de samenwerking tussen onze gemeenten te verwezenlijken. 2020 was een bijzonder jaar met de Coronacrisis en de effecten daarvan op onze inwoners en ondernemers. Tijdens dit jaar hebben we bewezen dat we ook in tijden van crisis samen kijken naar kansen en mogelijkheden voor onze stedelijke regio. Ondanks de aangepaste werkomstandigheden is er veel gelukt zonder dat we elkaar in het 'echt' troffen. Bestuurders en ambtenaren wisten elkaar op regionaal niveau snel weer te vinden. Dat is bijzonder en zegt iets over onze robuuste samenwerking!

We nemen u in dit Jaarverslag per thema mee in wat er afgelopen jaar op strategisch en inhoudelijk vlak concreet binnen de samenwerking, in relatie tot het Jaarprogramma 2020, is gerealiseerd. In 2020 hebben wij, de negen gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE), actief samengewerkt op onze thema's Economie, Wonen, Voorzieningen & Evenementen en Ruimte. Het zijn de thema's waarvan de negen raden, bij de vaststelling van de Samenwerkingsagenda 2018-2025, hebben aangegeven dat wij ook écht samen het verschil maken.

Betrokkenheid raadsleden

Bij de vaststelling van de Samenwerkingsagenda, drongen verschillende gemeenteraden er met een motie op aan om de betrokkenheid van raden bij de samenwerking te vergroten. Een mooi voorbeeld daarvan is de jaarlijkse SGE Regioconferentie welke afgelopen jaar op 30 september jl. digitaal plaatsvond (zie bijlage voor verslag). Raadsleden gaven tijdens die bijeenkomst input mee aan de portefeuillehouders op diverse majeure opgaven binnen de vier SGE thema's. Deze input is o.a. gebruikt voor het opstellen van het Jaarprogramma 2021. Ook hebben we in september 2020 met een groep raadsleden in het Koningshof in Veldhoven doorgepraat over het vervolg van de 'Oproep aan de gemeenteraden' (zie bijlage voor verslag) en op wat voor manier raadsleden betrokken willen zijn bij de samenwerking.

Onze vier thema's in 2020

De economische ontwikkeling in onze regio heeft de laatste jaren voor extra werkgelegenheid en een positief migratiesaldo gezorgd. Terwijl de lange termijneffecten van de Coronacrisis nog moeilijk te voorspellen zijn, is er op dit moment geen reden om aan te nemen dat deze trend de komende jaren structureel gaat veranderen. Veel mensen willen zich (nog steeds) in het Stedelijk Gebied Eindhoven vestigen waardoor er een huishoudensgroei is en krapte op de woningmarkt. Een belangrijke opgave voor de gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven is om de woningbouw te versnellen en te zorgen dat er (betaalbare) woningen gebouwd worden voor diverse doelgroepen. Hierin trekken de negen gemeenten gezamenlijk op. Het afgelopen jaar is o.a. samengewerkt om middelen naar onze regio te halen vanuit de woningbouwimpuls. En met succes! Er is in de eerste tranche 19 miljoen binnengehaald voor ruim 2500 woningen in Eindhoven en Helmond. Iets waar ik ongelooflijk trots op ben. In de tweede tranche hebben we 12,5 miljoen toegekend gekregen voor ongeveer 1800 woningen verspreid over drie projecten in Geldrop-Mierlo, Helmond en Eindhoven. Op het gebied van werklocaties zijn flinke stappen gezet. In 2021 komt een aangepaste programmering Bedrijventerreinen naar u toe ter vaststelling. Deze nieuwe programmering sluit aan bij de huidige marktvraag qua kwantiteit en type werklocatie. Tijdens de Regioconferentie van 30 september jl. hebben diverse raadsleden meegepraat over dit onderwerp en aan de bestuurlijk trekker aangegeven wat zij hierin belangrijk vinden. Ook het Regionaal Ontwikkelingsfonds (ROW) is hernieuwd en gaat in het eerste kwartaal van 2021 weer open. Hiermee voorzien we in een extra mogelijkheid voor bedrijven om de financiering van hun toekomstplannen rond te krijgen. Op het gebied van Ruimte zijn met het MIRT traject flinke stappen gezet als het gaat om de verstedelijkingsopgave in onze regio, wat een mooie basis is voor de toekomst. Binnen het thema Voorzieningen & Evenementen is de gezamenlijke toekomststrategie ontwikkeld. De Portefeuillehouders hebben uitgebreid gesproken

STEDELIJK GEBIED!

met organisatoren in het veld om aan te sluiten bij hun behoeften en die van (toekomstige) inwoners. Ook u als raadslid bent gevraagd om inbreng te leveren op de strategie o.a. tijdens de Regioconferentie en via een enquête die verspreid is via de griffies. In de eerste helft van 2021 wordt de strategie ter vaststelling aan u aangeboden.

Ik ben trots op de samenwerking in het Stedelijk Gebied Eindhoven en dat onze gezamenlijke inspanningen tot resultaten leiden. Dat geeft veel energie! Er is veel gerealiseerd in 2020 en een uitgebreide verslaglegging daarvan vindt u in dit Jaarverslag. Veel leesplezier!

Tot slot

We danken alle raadsleden, portefeuillehouders en ambtenaren voor hun betrokkenheid bij en inzet voor onze SGE samenwerking in het afgelopen jaar!

Jos van Bree

Voorzitter Stedelijk Gebied Eindhoven

Ook namens de andere leden van het Bestuurlijk Platform

ECONOMIE

WAT HEBBEN WE HET AFGELOPEN JAAR GEDAAN EN GEREALISEERD?

WAT WAREN ONZE OPGAVEN IN HET JAARPROGRAMMA 2020?

■ A. Regionaal programmeren

- Afronden programmering bedrijventerreinen inclusief eerste stap kwaliteitsslag
- Maken programmering en kwaliteitsslag kantoren
- Actualiseren gezamenlijke detailhandelsvisie

■ B. Advisering bij huisvestingsvraagstukken

- Continueren reguliere activiteiten van het 9voor1 (1-loket)
- Ontwikkelen van een vastgoedmonitor Bedrijfshuisvesting
- Doorontwikkeling van het 1-loket
- Advisering van gemeenten over detailhandelsontwikkelingen door de RACD

■ C. Overige projecten

- Gezamenlijke bijdrage aan de Brainport Nationale Actieagenda
- Aanpak huisvesting arbeidsmigranten
- Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW)
- Samenwerking met partners
- Samenwerking binnen de Werkgroep GREX

A. REGIONAAL PROGRAMMEREN

Bedrijven kijken regionaal als ze een keuze maken voor een vestigingslocatie, daarom is de programmering Bedrijventerreinen een majeure opgave binnen de samenwerking. De prognoses tot 2030 en nieuwe inzichten van gemeenten vragen om een actualisatie. Feit is dat op dit moment het aanbod van bedrijfsgronden niet past bij de vraag. De focus ligt op vraaggericht ontwikkelen en er wordt uitgegaan van een economisch middenscenario. Op 11 januari 2021 hebben de Portefeuillehouders Economie van de 9 gemeenten overeenstemming bereikt. Tijdens een extra Ontwikkeldag in februari 2021 wordt hierover gesproken met de andere subregio's. De raden zijn tijdens de Regioconferentie op 30 september 2020 uitgebreid betrokken bij de herprogrammering. Het sfeerverslag hiervan vindt u in de bijlage. Ook is afgelopen jaar gewerkt aan aspecten voor een kwaliteitsslag op bestaande bedrijventerreinen. Er zijn kwaliteitsprofielen opgesteld voor verschillende type werkmilieus en per bedrijventerrein in de regio is in beeld gebracht wat nodig is om deze toekomstbestendig te maken. Het Portefeuillehoudersoverleg Economie heeft aangegeven de middellange en lange termijneffecten van de Coronacrisis te willen afwachten voor het maken van een kantorenbrief en het actualiseren van een gezamenlijke detailhandelsvisie. Deze laatste projecten zijn daarom verder in de tijd geschoven tot na afronding van de programmering Bedrijventerreinen in 2021.

B. ADVISERING BIJ HUISVESTINGSVRAAGSTUKKEN

Bedrijven zijn niet gebonden aan een gemeentegrens als grens van hun vestigingsgebied. Zij kijken verder, zowel binnen de regio als daarbuiten. Het loket 9voor1 (voorheen 1-loket) behandelt huisvestingsvragen van bedrijven en doet bedrijven het beste aanbod aan vestigingsmogelijkheden binnen het SGE. In 2020 zijn de reguliere activiteiten van 9voor1 volgens planning doorgelopen. Er zijn in 2020 83 huisvestingsvragen behandeld. Zes bedrijven hebben een nieuwe plek gevonden in één van de SGE-gemeenten. Ook heeft het loket een nieuwe naam gekregen namelijk 9voor1. De vastgoedmonitor heeft een nieuwe opzet gekregen. Nieuw is dat we voortaan per kwartaal (i.p.v. per jaar) d.m.v. een 'dashboard' actueel inzicht krijgen in de ontwikkelingen (aanbod en opname) op de regionale kantoren- en bedrijfsruimtemarkt. De Regionale Adviescommissie Detailhandel (RACD) heeft in 2020 geadviseerd over de supermarktonthwikkelingen in Geldrop-Mierlo en Veldhoven, uitbreiding van tuincentrum Coppelmans in Oirschot en over de herontwikkeling van winkelcentrum Kernkwartier in Nuenen. De voorzitter heeft ook aan twee bijeenkomsten deelgenomen over de Verkenning herontwikkeling Citycentrum Veldhoven. Daarnaast heeft het RACD deelgenomen aan een schouw in het kader van centrummanagement in het centrum van Nuenen. Ook heeft het RACD een notitie geschreven om aandacht te vragen voor een lokaal herstelplan detailhandel en actualisatie van het detailhandelsbeleid. Het RACD heeft daarbij gevraagd aan de colleges om te inventariseren in de eigen gemeente of er urgentie is om lokaal actie te ondernemen. De Gemeente Helmond heeft het RACD in 2020 om advies gevraagd in het kader van hun herijking detailhandelsbeleid.

C. OVERIGE PROJECTEN

Huisvesting Arbeidsmigranten

De Portefeuillehoudersoverleggen Wonen en Economie hebben in 2020 ingestemd met het afsprakenkader Huisvesting Arbeidsmigranten. Deze afspraken, die de basis zijn voor het lokale beleid, dragen bij aan het realiseren van voldoende en humane huisvesting van arbeidsmigranten. Door de 9 colleges van B&W is inmiddels ook ingestemd met het Afsprakenkader en de raden zijn hierover via een Raadsinformatiebrief geïnformeerd. In het afsprakenkader is op hoofdlijnen vastgelegd waar huisvesting aan moet voldoen. Ook is de ambitie van de regio vastgelegd om in 4 jaar tijd 4000 huisvestingsplaatsen te realiseren voor arbeidsmigranten die hier tijdelijk verblijven. In aanloop naar de

totstandkoming van het Afsprakenkader is veelvuldig afgestemd met marktpartijen, VNO-NCW en de provincie. Ook vond op 30 september jl. de 2e regiotafel huisvesting Arbeidsmigranten Stedelijk Gebied Eindhoven plaats. Deze regiotafel is samen met de provincie en marktpartijen georganiseerd. De Portefeuillehoudersoverleggen Wonen en Economie vinden huisvesting van arbeidsmigranten een belangrijke opgave als onderdeel van een bredere opgave om talent aan onze regio te binden. Daarbij is speciale aandacht voor humane huisvesting omdat deze doelgroep geconfronteerd wordt met misstanden. Afsproken is om de voortgang van deze ambitie te monitoren de komende jaren.

Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW)

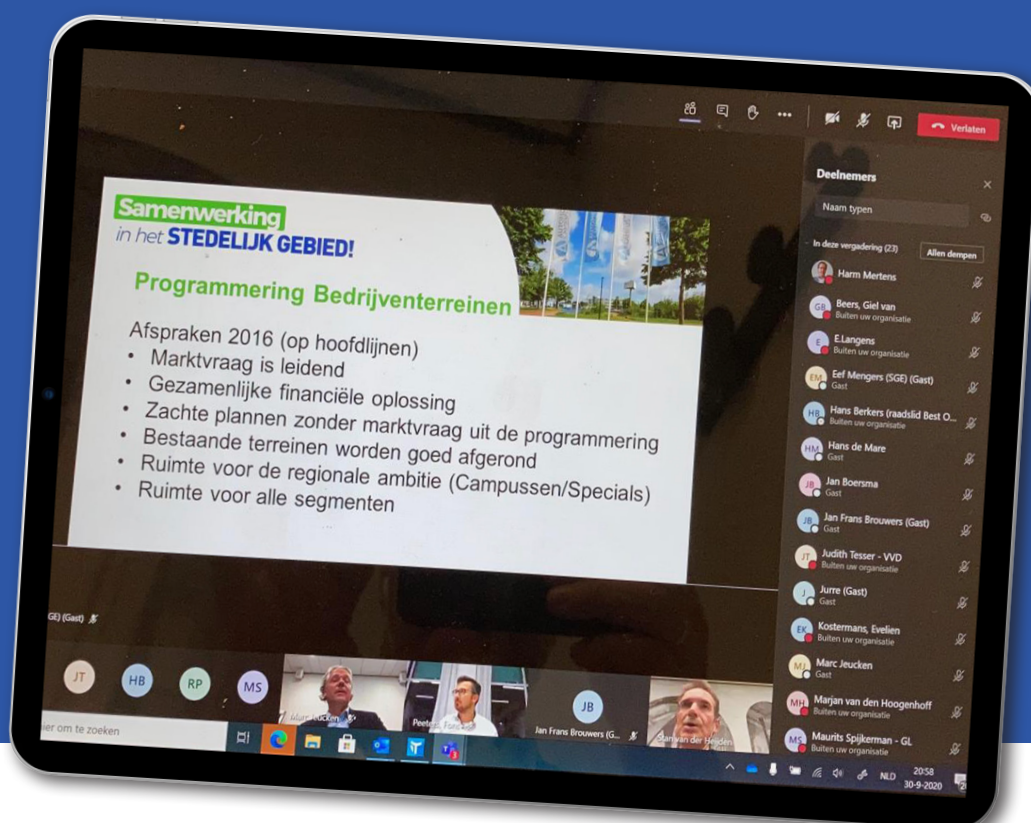
Het Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW) is in 2020 geëvalueerd. Er heeft een marktconsultatie plaatsgevonden om te onderzoeken wat nodig is om het fonds beter aan te laten sluiten bij de behoeften van de marktpartijen omdat er in totaal slechts met één aanvrager een financieringsovereenkomst is bereikt. Een sfeerverslag van deze expertmeeting vindt u in de bijlage. Het Portefeuillehoudersoverleg heeft eind november 2020 ingestemd met de wijzigingen op inhoud en governance van het ROW. Op inhoud worden de subsidiemogelijkheden verruimd. Qua governance heeft de BOM zich teruggetrokken en wordt de B.V. opgeheven. De provincie neemt de financiering van het fonds over maar gaat niet deelnemen aan de stichting ROW. De gemeenteraden wordt in het eerste kwartaal van 2021 gevraagd in te stemmen met een aangepaste subsidieverordening zodat het aangepaste fonds vanaf medio maart 2021 operationeel kan zijn.

Werkgroep GREX

De werkgroep Grex heeft in 2020 het Portefeuillehoudersoverleg geadviseerd over het financieel arrangement behorende bij de programmering Bedrijventerreinen. Het arrangement van 2016 is niet één op één toepasbaar op de situatie in 2021. Er zijn daarom door de werkgroep verschillende opties doorgerekend en de voordelen en nadelen per optie zijn op een rij gezet. Ook heeft de werkgroep een procesvoorstel gedaan hoe de 9 gemeenten tot overeenstemming kunnen komen over nieuwe financiële afspraken. Besluitvorming hierover is voorzien in 2021.

Samenwerking met partners

Binnen de opgaven is samengewerkt en/of afgestemd met diverse partijen zoals de provincie, andere subregio's in Zuid Oost Brabant, marktpartijen zoals ondernemersverenigingen, vastgoedeigenaren, huisvesters en uitzenders van arbeidsmigranten, VNO-NCW, etcetera. Per opgave was de samenstelling van de partners verschillend.

CONCLUSIE

De prioriteiten zoals opgenomen in het Jaarprogramma 2020 zijn opgepakt door de Portefeuillehouders Economie. Deze lopen nog door in 2021. De lange termijn effecten van de Coronacrisis op onze regionale Economie zijn nog niet duidelijk. Ook wat dit betekent voor bijvoorbeeld de kantorenprogrammering. Een sterke verbinding met de andere subregio's in Zuidoost-Brabant zien we terug in de afstemming over de programmering Bedrijventerreinen. Het Portefeuillehoudersoverleg Economie focust zich op het faciliteren van de ruimtelijk-economische kant. Dat is waar we als subregio het verschil maken en dat onderscheidt onze samenwerking van andere samenwerkingsverbanden.

WONEN

WAT HEBBEN WE HET AFGELOPEN JAAR GEDAAN EN GEREALISEERD?

WAT WAREN ONZE OPGAVEN IN HET JAARPROGRAMMA 2020?

■ A. Uitvoeringsprogramma 'Visie op Wonen & Woondeal'

- Versnellen van de woningbouwopgave om bij te dragen aan 27.000 nieuwe woningen
- Betaalbaarheid sociaal en middensegment borgen en vergroten
- De gezamenlijke programmering aanscherpen
- Financiering van het verduurzamen en levensloopbestendig maken van de bestaande woningvoorraad

■ B. Concrete woningbouwontwikkelingen

- Advisering over nieuwe woningbouwontwikkelingen door het onafhankelijk Coördinatieteam
- Monitoring woningbouwontwikkelingen

■ C. Woonruimteverdeling

- Uitvoeren huisvestingsverordening
- Systeem voor woonruimteverdeling

■ D. Overige projecten

- Structureel overleg met Woningcorporaties
- Regionale begrippenlijst
- Regionale benadering taakstelling vergunninghouders
- Huisvesting arbeidsmigranten

A. UITVOERINGSPROGRAMMA 'VISIE OP WONEN & WOONDEAL'

De afspraken in de Woondeal gaan over meer en sneller. Alle op dit moment bekende (reserve) plancapaciteit binnen de gemeenten (ca. 24.000 woningen), vormt ongeveer 90% van de in de Woondeal Afgesproken 27.000 woningen voor de komende periode (2019-2023). In 2020 hebben we met marktpartijen, corporaties, provincie en rijksoverheid een aantal versnellingstafels georganiseerd, om kennis en ideeën uit te wisselen over het versnellen van woningbouw.

Vanuit het Rijk is twee miljard euro uitgetrokken om te investeren in de Woningbouw, de zogeheten Woningbouwimpuls. Gemeenten die onderdeel zijn van regio's die een Woondeal hebben gesloten, zoals het SGE, ondervinden een voordeel om voor de Woningbouwimpuls in aanmerking te komen. Er is vanuit het Portefeuillehoudersoverleg Wonen een regionaal bidbook gemaakt om vanuit onze SGE regio projecten aan te dragen voor deze subsidieregeling. De provincie heeft dit bidbook ondersteund. De regionale samenwerking rond de Impuls is bijzonder en is van toegevoegde waarde! Drie regionale projecten hebben in totaal 19 miljoen euro toegekend gekregen vanuit de woningbouwimpuls. Het gaat om Helmond Centrum Noord, Castiliëlaan (Eindhoven) en Westveld Emmasingelkwadrant (Eindhoven), samen zijn dit ongeveer 2500 woningen. In de tweede tranche hebben we 12,5 miljoen toegekend gekregen voor ongeveer 1800 woningen verspreid over drie projecten in Geldrop Centrum, Helmond Brainport Smart District en Eindhoven District E.

In het kader van de betaalbaarheid in het sociale en midden-segment is de Pilot gestandaardiseerde huurwoning opgestart. Deze pilot is een samenwerking tussen 13 woningcorporaties uit Zuidoost-Brabant en de 9 SGE-gemeenten. Het doel: lagere bouwkosten en een versneld bouwproces. Door dit als samenwerking te doen zijn we verzekerd van genoeg projecten om ook echt een substantieel verschil te maken. Het gaat om zowel eengezinswoningen als appartementen voor 1 of 2 personen. Hiermee willen de partners meer betaalbare, duurzame en sociale woningen sneller beschikbaar stellen voor huurders om zo de krapte op de woningmarkt te verminderen. Het gaat om het realiseren van 200 tot 250 gestandaardiseerde woningen per jaar in de komende vijf jaar. Ontwikkelaars Heijmans (de eengezinswoningen) en BAM Wonen (de appartementen) hebben de opdracht gekregen om deze sociale huurwoningen te realiseren. Er is sprake van een unieke samenwerking die landelijk veel aandacht krijgt!

B. CONCRETE WONINGBOUWONTWIKKELINGEN

Het coördinatieteam heeft het Portefeuillehouders-overleg het afgelopen jaar voorzien van onafhankelijk advies over nieuwe woningbouwontwikkelingen. Het coördinatieteam toetst een plan op de Brainport principes. Het gaat dan om plannen in stedelijke concentratiegebieden groter dan 75 woningen en in kernen in het landelijk gebied groter dan 25 woningen. Hiermee borgen we samen een kwalitatief hoogwaardig en divers woningbouwprogramma in de regio. Het Portefeuillehoudersoverleg Wonen heeft in het voorjaar de uitwerking van het 7e Brainport Principe – Gezonde Verstedelijking vastgesteld. Afsproken was in de Visie op Wonen, die in 2019 is vastgesteld door alle gemeenteraden, om dit 7e principe toe te voegen. Er is door het coördinatieteam een woningbouwmonitor ontwikkeld welke tijdens de Regioconferentie op 30 september jl. ook aan de raadsleden is getoond. Er zijn afgelopen jaar binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven ongeveer 2850 woningen bijgebouwd.

C. WOONRUIMTEVERDELING

In de regio is sprake van een regionaal woonruimteverdeelsysteem. De negen gemeenten hebben gezamenlijk een urgentieregeling. In 2020 zijn 1.037 woningen verhuurd aan urgent woningzoekenden van de in totaal 4.814 sociale verhuringen (21,5 %). Daarnaast heeft in Helmond de pilot Huurder aan het roer gelopen. Hiermee hebben urgent woningzoekenden zelf meer verantwoordelijkheid om een eigen woning te vinden. Deze werkwijze wordt in maart 2021 over alle gemeenten uitgerold. Er wordt daarbij goed gekeken voor welk type urgent woningzoekende dit passend is. Aanbod van sociale woningen kunnen inwoners vinden op het gezamenlijke platform wooniezie.nl. In het najaar 2020 is Woonbedrijf aangesloten bij dit platform. Daarmee is het gehele aanbod van alle 13 woningcorporaties werkzaam in het SGE-gebied op 1 plek inzichtelijk voor woningzoekenden.

D. OVERIGE PROJECTEN

Structureel overleg met woningcorporaties

De gemeenten hebben twee keer per jaar overleg met de dertien woningcorporaties die actief zijn in Zuidoost-Brabant. De vraag naar sociale huurwoningen is in onze regio groter dan het aanbod. De discussie is in 2019 gestart over de hoogte van de grondprijzen, maar al gauw werd het probleem breder opgepakt en besloten om voor ons gezamenlijke belang te gaan: mensen betaalbaar kunnen huisvesten mede door het aanbod te vergroten. Inmiddels is de pilot gestandaardiseerde huurwoningen van start. Dit is ook genoemd bij A. Uitvoeringsprogramma 'Visie op Wonen & Woondeal' Het doel: lagere bouwkosten en een versneld bouwproces. Het gaat om zowel eengezinswoningen als appartementen voor 1 of 2 personen. Hiermee willen we meer betaalbare, duurzame en sociale woningen beschikbaar stellen voor huurders om zo de krapte op de woningmarkt te verminderen. Het gaat om het realiseren van 200 tot 250 gestandaardiseerde woningen per jaar in de komende vijf jaar. Ontwikkelaars Heijmans (de eengezinswoningen) en BAM Wonen (de appartementen) gaan de sociale huurwoningen realiseren. We hebben in 2020 samen met de corporaties alternatieve opgave rond het thema 'investeringscapaciteit van de corporaties' opgesteld voor het ministerie, voor het landelijke onderzoek rond de motie Ronnes.

Regionale begrippenlijst

De regionale begrippenlijst is geactualiseerd en in december 2020 vastgesteld door alle gemeenten in Zuidoost-Brabant tijdens de Ontwikkeldag. In de Regionale Begrippenlijst Wonen staan de definities van die begrippen die nodig zijn om afspraken af te bakenen en/of toe te lichten. De definities zijn veelal afkomstig van wetten, beleid en recente onderzoeken, zoals de Woningwet, de BAG en de provinciale bevolkings- en woningbehoefteprognose. De begrippenlijst is te vinden op stedelijkgebiedeindhoven.nl, onder het tabblad Wonen.

Regionale benadering taakstelling vergunninghouders

De taakstelling voor het huisvesten van vergunninghouders was in 2020 440 mensen (inclusief achterstand). Daarvan zijn er 362 gehuisvest, dat is 82 % van de opgelegde taakstelling.

Huisvesting Arbeidsmigranten

De Portefeuillehoudersoverleggen Wonen en Economie hebben in 2020 ingestemd met het afsprakenkader Huisvesting Arbeidsmigranten. Deze afspraken, die de basis zijn voor het lokale beleid, dragen bij aan het realiseren van voldoende en humane huisvesting van arbeidsmigranten. Door de 9 colleges van B&W is inmiddels ook ingestemd met het Afsprakenkader en de raden zijn hierover via een Raadsinformatiebrief geïnformeerd. In het afsprakenkader is op hoofdlijnen vastgelegd waar huisvesting aan moet voldoen. Ook is de ambitie van de regio vastgelegd om in 4 jaar tijd 4000 huisvestingsplaatsen te realiseren voor arbeidsmigranten die hier tijdelijk verblijven. In aanloop naar de totstandkoming van het Afsprakenkader is veelvuldig afgestemd met marktpartijen, VNO-NCW en de provincie. Ook vond op 30 september jl. de 2e regiotafel huisvesting Arbeidsmigranten Stedelijk Gebied Eindhoven plaats. Deze regiotafel is samen met de provincie en marktpartijen georganiseerd. Daarnaast is er tijdens de Regioconferentie van 30 september jl. met raadsleden gesproken over deze opgave. De Portefeuillehoudersoverleggen Wonen en Economie vinden huisvesting van arbeidsmigranten een belangrijke opgave als onderdeel van een bredere opgave om talent aan onze regio te binden. Daarbij is speciale aandacht voor humane huisvesting omdat deze doelgroep geconfronteerd wordt met misstanden. Afgesproken is om de voortgang van deze ambitie te monitoren de komende jaren.

CONCLUSIE

Bijna alle projecten zoals opgenomen in het Jaarprogramma 2020 zijn opgepakt door de Portefeuillehouders Wonen. Er zijn mooie resultaten behaald met o.a. de Woningbouwimpuls in de 1e tranche waarin 19 miljoen aan subsidie van het Rijk naar projecten in Eindhoven en Helmond is gegaan voor de bouw van 2500 woningen. Daarnaast is gestart met de pilot Gestandaardiseerde huurwoningen samen met de woningcorporaties in Zuidoost-Brabant wat tot meer sociale betaalbare en duurzame huurwoningen in alle gemeenten in onze regio moet zorgen. Veel projecten hebben een lange looptijd of kennen een structureel karakter en worden daarom de komende jaren gecontinueerd.

VOORZIENINGEN & EVENEMENTEN

WAT HEBBEN WE HET AFGELOPEN JAAR GEDAAN EN GEREALISEERD?

WAT WAREN ONZE OPGAVEN IN HET JAARPROGRAMMA 2020?

- **A. Het fundament voor een gezamenlijke toekomststrategie**
 - Een inventarisatie van het huidige aanbod
 - Inventarisatie van de behoeften
 - Duidelijke profilering
- **B. Starten met een toekomststrategie regionale topvoorzieningen en evenementen**
- **C. Internationalisering aanbod**
- **D. Extra samenwerkingsprojecten**
 - Coördinatie projecten Brainport
 - Financieringsregeling Voorzieningen
 - Communicatie Landschapstriënnale
 - Beter geïnformeerd over Regio Deal Brainport Eindhoven

A. HET FUNDAMENT VOOR EEN GEZAMENLIJKE TOEKOMSTSTRATEGIE

Om een goed voorzieningen en evenementenaanbod op het gebied van sport, cultuur en recreatie te kunnen bieden is door bureau Republiq een inventarisatie uitgevoerd van het huidige aanbod Voorzieningen & Evenementen in het SGE. Er is daarbij gekeken naar voorzieningen en evenementen die een bovenlokaal en/of regionaal karakter hebben. Het onderzoek is inmiddels afgerond en de uitkomsten (inclusief een online dashboard) zijn gedeeld met de Portefeuillehouders. Door de beperkte toegang tot gegevens van de voorzieningen is er voor gekozen om de inventarisatie naar behoeften anders in te vullen en zijn de werkzaamheden afgerond in 2020. De resultaten van de inventarisatie worden begin 2021 conform afspraak gedeeld met de gemeenteraden. Het onderzoek is een belangrijke bouwsteen geweest voor de gezamenlijke toekomststrategie.

Ook de profilering is een bouwsteen geweest voor de toekomststrategie. Het regionale profiel is vastgesteld in het Portefeuillehoudersoverleg van november 2020. De portefeuillehouders hebben aangegeven het profiel op hoofdlijnen te herkennen maar hebben opdracht gegeven het profiel nog verder uit te werken zodat het ook beter toepasbaar gaat zijn. Nu is het voor de negen gemeenten lastig te beoordelen wanneer een voorziening of evenement wel of niet bij het profiel past. Die slag moet in 2021 nog gemaakt worden.

B. STARTEN MET EEN TOEKOMSTSTRATEGIE REGIONALE TOP-VOORZIENINGEN EN EVENEMENTEN

In 2020 is hard gewerkt aan de gezamenlijke toekomststrategie. Het doel van de strategie is dat we 'als ware we één gemeente' gezamenlijk een blijvend en kwalitatief hoogstaand voorzieningen- en evenementenaanbod op het gebied van sport, cultuur en recreatie aanbieden. Het ijkpunt is niet de gemeentegrens, maar het perspectief van onze inwoners en de maatschappelijke meerwaarde die we voor hen kunnen realiseren. Dit was ook de opdracht van de negen gemeenteraden zoals

die in de Samenwerkingsagenda 2018-2025 is vastgesteld. De concept-strategie is in november 2020 door het Portefeuillehoudersoverleg Voorzieningen & Evenementen onder voorbehoud vastgesteld. Na een opiniërende bespreking door de gemeenteraden in kwartaal 1 2021 wordt de definitieve strategie ter besluitvorming naar de gemeenten gestuurd. De raden zijn naast de regioconferentie van 30 september jl. ook extra in de gelegenheid gesteld om input te geven op de strategie via een enquête afgelopen najaar. Daarnaast zijn bijna 30 partijen uit het veld geïnterviewd voor de strategie. In het eerste kwartaal van 2021 wordt de strategie getoetst bij de raden (er wordt dan ook input opgehaald voor het bijbehorende Uitvoeringsprogramma) en vervolgens wordt de strategie ter besluitvorming voorgelegd aan de raden. Na vaststelling van de strategie kan in 2021 ook op onderdelen gestart worden met een uitvoeringsprogramma.

C. INTERNATIONALISERING AANBOD

'Eindhoven247' en 'Uit in Eindhoven' zijn gestart met de doorontwikkeling van het regionale platform thisiseindhoven.nl. Het uitgangspunt is toeristisch en recreatief aanbod van de hele regio onder de aandacht te brengen van alle inwoners en bezoekers. Hierbij wordt ook alle informatie in het Engels aangeboden. Uitgangspunt is dat alle gemeenten in Zuidoost-Brabant, waaronder de negen SGE gemeenten, aanhaken. Iedere gemeente bepaalt zelf op wat voor manier zij aan wil sluiten bij het platform. Er zijn daarvoor diverse opties. Om er tempo in te houden is binnen de samenwerking afgelopen jaar geïnventariseerd welke gemeente wanneer en op wat voor manier aansluit. Wat nog exact nodig is per gemeente om daadwerkelijk aan te sluiten, wordt in de eerste helft van 2021 duidelijk. Het doel is uiteindelijk om al het aanbod regionaal te ontsluiten. Hiermee wordt weer een in de Samenwerkingsagenda opgenomen afspraak van de gemeenteraden gerealiseerd.

D. EXTRA SAMENWERKINGSPROJECTEN

De landschapstriënnale 2020 heeft helaas niet kunnen plaatsvinden in verband met Covid-19. De planning is dat deze in april 2021 wel gaat plaatsvinden, zij het voor een deel digitaal.

CONCLUSIE

Het proces om te komen tot een gezamenlijke toekomststrategie en het opstellen van de strategie hebben veel tijd en inzet gevraagd van het Portefeuillehoudersoverleg; en met resultaat. Na vaststelling door de raden in 2021 is de gezamenlijke toekomststrategie de nieuwe basis van het thema Voorzieningen & Evenementen.

RUIMTE

WAT HEBBEN WE HET AFGELOPEN JAAR GEDAAN EN GEREALISEERD?

WAT WAREN ONZE OPGAVEN IN HET JAARPROGRAMMA 2020?

- **A. De verrijking van de gebiedsvisie Brainport City en het bijbehorende uitvoeringsprogramma**
 - Doorontwikkelen van onze gezamenlijke visie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma
 - Gezamenlijke regie op de uitvoering en actualisatie van het Ruimtelijk Programma Brainport
- **B. Samenwerking met Rijk en Provincie**
 - Inzet van het instrument 'Dashboard Verstedelijking'
 - Leveren van gezamenlijke inbreng in het MIRT-Onderzoek 'Bereikbaarheid Brainport Eindhoven'
 - Gezamenlijk optrekken bij het maken van de bovenlokale Omgevingsagenda (NOVI/POVI)
- **C. Ruimte als verbindend en faciliterend thema**
 - Faciliterend aan andere thema's binnen en buiten de samenwerking
 - Inventarisatie kansen/afstemming omgevingswet/omgevingsvisie
- **D. Aanvullende projecten**
 - Samen afstemmen over het Van Gogh Nationaal Park
 - Gezonde Verstedelijking

A. DE VERRIJKING VAN DE GEBIEDSVISIE BRAINPORT CITY EN HET BIJBEHORENDE UITVOERINGSPROGRAMMA

In 2020 is de verrijkte gebiedsvisie Brainport City aangeboden aan de colleges en zijn de raden hierover geïnformeerd. Het bijbehorende ruimtelijk programma bestaat uit lopende projecten binnen de negen gemeenten die van belang zijn voor het hele stedelijk gebied.

Dit ruimtelijk programma is een aanvulling op het ruimtelijk programma Brainport City. De verrijking bestaat uit eerder vastgesteld beleid.

B. RUIMTE ALS VERBINDEND EN FACILITEREND THEMA

Actuele ruimtelijke ontwikkelingen van de individuele gemeenten die ook relevant waren voor de andere gemeenten zijn in 2020 gedeeld tijdens de Portefeuillehoudersoverleggen en ambtelijke overleggen.

D. AANVULLENDE PROJECTEN

Van Gogh Nationaal Park

Het Portefeuillehoudersoverleg heeft ingestemd met de samenwerkingsovereenkomst voor deelname aan het Van Gogh Nationaal Park en besloten om deze voor te leggen aan de colleges. Inmiddels hebben alle colleges formeel ingestemd. Bestuurlijk trekker van het SGE thema Ruimte Piet Machielsen fungeert als vertegenwoordiger van de SGE-gemeenten/Brabant Zuid-Oost in de Regiegroep. Eindhoven en Helmond hebben via BrabantStad nog een vertegenwoordiger in de Regiegroep zitten.

Gezonde Verstedelijking

Binnen BrabantStad is een onderzoek gestart naar Gezonde Verstedelijking, in afwachting van de resultaten is geen apart project opgestart binnen SGE verband. Gezonde verstedelijking maakt onderdeel uit van de Brainport Principes en is in dat verband als toetsingsprincipe omarmd door het Portefeuillehoudersoverleg Wonen.

B. SAMENWERKING MET RIJK EN PROVINCIE

Het zwaartepunt lag in 2020 bij het MIRT-onderzoek Verstedelijking Bereikbaarheid en Verstedelijking Brainport Eindhoven. Via het Portefeuillehoudersoverleg Ruimte zijn alle SGE-gemeenten intensief betrokken. Daarnaast is de SGE Regioconferentie op 30 september benut om raadsleden bij te praten. Het in SGE verband mede ontwikkelde instrument 'Dashboard Verstedelijking' bleek van meerwaarde bij het MIRT-onderzoek. Op basis van de resultaten van het MIRT-onderzoek zijn in het BO MIRT van november 2020 diverse vervolgspraken gemaakt die in 2021 van individuele gemeenten alsmede van het collectief van SGE-gemeenten inspanningen vragen. Meest in het oog springende is de afspraak om in het BO MIRT van november 2021 tot een Verstedelijkingsakkoord te komen tussen rijk, provincie en de SGE-gemeenten.

Via het Portefeuillehoudersoverleg Ruimte heeft afstemming plaatsgevonden over (het proces van) de

Omgevingsagenda Zuidoost-Brabant. De eerste versie van deze gezamenlijke Omgevingsagenda is tijdens de Ontwikkelstag op 17 december 2020 vastgesteld en vormt de bestuurlijke samenwerkingsagenda van gemeenten, waterschappen en provincie voor de fysieke leefomgeving van de regio Zuidoost Brabant. Doel is het bundelen van de belangrijkste afsprakenkaders en programma's met interbestuurlijke afspraken, en het op basis daarvan formuleren van aanvullende afspraken. Hierdoor ontstaat overzicht. De Omgevingsagenda Zuidoost-Brabant is zelf géén beleidskader en komt niet in de plaats van bestaande (sectorale) trajecten.

Daarnaast is onder regie van BZK, samen met overige ministeries en de provincies Brabant en Limburg gewerkt aan een Omgevingsagenda Brabant-Limburg. Hier zijn in 2020 slechts beperkte vorderingen op gerealiseerd.

CONCLUSIE

In het jaar 2020 heeft het thema Ruimte een verbindende rol gepakt in het MIRT-onderzoek Brainport om te zorgen dat de SGE gemeenten goed aangehaakt waren tijdens dit traject. Zowel op raadsniveau als bestuurlijk en ambtelijk. Een in het oog springend resultaat is de in het BO MIRT gemaakte afspraak om in het najaar 2021 samen met Rijk en provincie tot een Verstedelijkingsakkoord tussen Rijk, provincie en de SGE-gemeenten te komen.

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

BIJLAGE 1

SFEERVERSLAG REGIOCONFERENTIE

REGIOCONFERENTIE 2020: RAADSLEDEN MET ELKAAR IN GESPREK OVER REGIONALE OPGAVEN

Het was dit jaar vanwege de Corona-maatregelen een andere SGE Regioconferentie dan anders. In plaats van elkaar fysiek te ontmoetten gingen raadsleden met regionale collega's in gesprek tijdens vier digitale sessies. Raadsleden hadden de keuze om aan één of meerdere sessies deel te nemen over de SGE thema's Economie, Wonen, Voorzieningen & Evenementen en Ruimte. Ieder thema lichtte dit jaar één of meerdere majeure opgaven uit de **Samenwerkingsagenda 2018-2025** uit zodat er gericht inbreng gevraagd kon worden van de raadsleden. De sessies vonden plaats vanuit het Koningshof in Veldhoven waar bestuurlijk trekkers, projectleiders, ambtenaren en een aantal raadsleden samen de sessies verzorgden. Raadsleden Ingrid Hartlief (Veldhoven), Maik Barten (Geldrop-Mierlo), John Verheijen (Best) en Fons Peeters (Oirschot) dachten op voorhand mee over hoe de digitale sessies eruit moesten zien zodat de programma's aansloten bij de informatie- en interactiebehoefte van de deelnemende raadsleden. Ook had het merendeel van de vier raadsleden een rol tijdens de sessie als dagvoorzitter of reflecteerde op het verhaal van de bestuurlijk trekkers, experts en vragen van raadsleden.

Voormalig voorzitter Hans Gaillard stuurde u in de aanloop naar de Regioconferentie een ingesproken videoboodschap toe waarin hij o.a. aandacht besteedde aan de bizarre tijd waarin we op dit moment met Corona leven. Ook stond hij stil bij de successen die we het afgelopen jaar geboekt hebben binnen de samenwerking en vertelde hij waar het Bestuurlijk Platform op dit moment mee bezig is. Bent u benieuwd naar zijn verhaal? U kunt de **videoboodschap** uiteraard nog terugkijken.

RONDE 1 THEMA WONEN

Tijdens de Regioconferentie was er dit jaar veel belangstelling voor Wonen. Raadslid Maik Barten uit Geldrop-Mierlo vervulde vanuit zijn raadslidmaatschap de rol van dagvoorzitter en wist collega raadsleden uit te nodigen veel inhoudelijke vragen te stellen en samen een discussie te voeren. Uit de sessie werd duidelijk dat er een grote feitelijke informatiebehoefte is bij raadsleden, bijvoorbeeld wanneer het over de woningbouwimpuls gaat en hoe deze regeling in elkaar steekt. Zij willen graag op de hoogte gehouden worden hierover via Raadsinformatiebrieven. Ook werd een kritische vraag gesteld door een raadslid uit Eindhoven: wat is de toegevoegde waarde van het regionaal aanvliegen van deze woningbouwimpuls? Bestuurlijk trekker van het thema Wonen Marc van Schuppen was daar duidelijk over: 'in onze woondealregio is een groot tekort aan woningen en dan met name betaalbare woningen. Het Stedelijk Gebied Eindhoven is een roltrapregio; dat betekent dat er een enorme samenhang is in het gebied als het gaat om wonen. Jonge mensen komen naar de stad voor studie of werk. Zij maken carrière en genieten in die stad van het levendige voorzieningenaanbod. Als ze een gezin starten, willen ze meer ruimte voor zichzelf en hun kinderen. Dan stromen zij vaak door naar de meer landelijke en rustige woongemeenten in ons stedelijk gebied. Je kunt het gebied dus niet los zien. De kracht zit hem in de samenhang en de diversiteit van woonmilieus. Dit verhaal hebben we dan ook in een gezamenlijk bidbook bij het ministerie neergelegd dat het hier gaat om één regio.' Het Portefeuillehoudersoverleg Wonen trekt hierin ook gezamenlijk op in de tweede tranche van de impuls die eind oktober open gaat.

Om de woningbouw en de ontwikkelingen te kunnen monitoren wordt er op dit moment gewerkt aan de doorontwikkeling van de **SGE Woningbouwmonitor**. Hierin is o.a. de huidige woningvoorraad opgenomen en ook de ontwikkeling van nieuwbouw en andere plannen. De moeite waard voor u om eens te bekijken.

Huisvesting Arbeidsmigranten

Tijdens de sessie is er ook tijd en aandacht besteed aan het onderwerp huisvesting Arbeidsmigranten. Een onderwerp wat aandacht verdient binnen het samenwerkingsverband omdat arbeidsmigranten meer dan andere doelgroepen regelmatig te maken hebben met inhumane woonomstandigheden. De Portefeuillehoudersoverleggen Wonen en Economie vinden dat onwenselijk en willen dat niet in onze regio. Ook de raadsleden voelden duidelijk de noodzaak tot urgentie op dit vraagstuk; 'huisvesting moet goed zijn', werd gezegd waarbij de wens werd uitgesproken om huisvesting daar waar mogelijk te combineren en te verbreden naar woonruimte voor meerdere doelgroepen. Tijdens de sessie was er dan ook vooral animo voor gemengd wonen zoals het flexwonenconcept. Ook vond men integratie belangrijk en was er een terughoudendheid met het huisvesten van mensen op bedrijventerreinen. Een raadslid uit Helmond: 'een regionaal kader is nodig om het bekende waterbedeffect richting gemeenten die ruimere criteria hanteren te voorkomen.' Marc van Schuppen beaamde dat: 'het is een gezamenlijke opgave waarbij een regionaal kader nodig is. De provincie kan aanjager zijn maar als gemeenten zijn wij toch diegenen die afspraken moeten maken met initiatiefnemers, huisvesters en het bedrijfsleven.' Volgens hem zijn er daarbij ook mogelijkheden om de bestaande woningvoorraad anders te gebruiken; dat vereist lokaal maatwerk. In het najaar buigen de Portefeuillehoudersoverleggen Wonen en Economie zich verder over het vraagstuk.

RONDE 1 THEMA RUIMTE

De deelsessie van het thema Ruimte stond dit jaar geheel in het teken van het MIRT-onderzoek 'verstedelijking en bereikbaarheid Brainportregio' (MIRT staat voor 'meerjarenprogramma infrastructuur, ruimte en transport'). Piet Machielsen (bestuurlijk trekker van het thema Ruimte) en Anton Bos (projectleider van het onderzoek) werden geïnterviewd door John Verheijen (raadslid van de gemeente Best). In een eerste vragenronde werd onder meer in gegaan op de aanleiding en het doel van het onderzoek, zoals:

- 1 meer inzicht krijgen in de samenhang van de diverse opgaven op het gebied van mobiliteit (zoals de opgaven op de A2/N2 en het noordoostelijk deel van Eindhoven) en
- 2 verstedelijking (het toevoegen van de 62.000 woningen uit de Woondeal) en
- 3 regionaal gedragen integrale en richtinggevende keuzes ten aanzien van verstedelijking en bereikbaarheid voor de periode 2030-2040.

Hierna volgde een korte presentatie van Anton Bos, waarin hij zowel inging op het proces, als op enkele inzichten die het onderzoek nu al heeft opgeleverd. Ook ging hij in op de rol van de gemeenteraden waarbij duidelijk werd dat de raden geen rol hebben in het onderzoek zelf, dat is ook niet gebruikelijk bij een MIRT-onderzoek. Uiteraard zijn de gemeenteraden wel aan zet en hebben zij nog alle mogelijkheid om sturing te geven via de Omgevingsvisies, gemeentelijke plannen en het bekrachtigen van regionale afspraken. De meest gehoorde inbreng van de aanwezige raadsleden was dat we als regio vooral samen moeten blijven optrekken om een zo krachtig mogelijk signaal richting provincie en rijk af te geven. De aanwezige raadsleden spraken de wens uit om kennis te nemen van de uitkomsten van het Bestuurlijk Overleg MIRT in november 2020 om op deze manier actief betrokken te blijven bij de vorderingen van het onderzoek. Bestuurlijk trekker Piet Machielsen deed de toezegging de raden via een Raadsinformatiebrief hierover te informeren.

RONDE 2

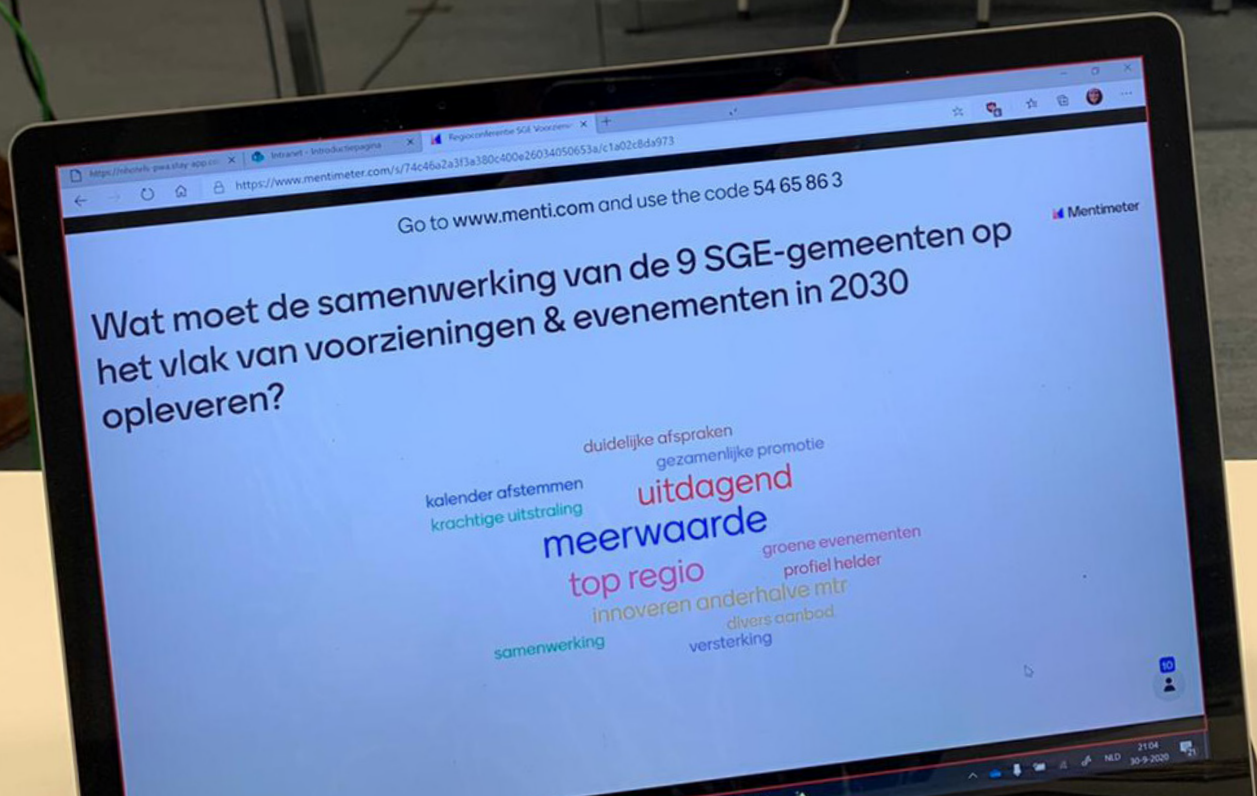
THEMA VOORZIENINGEN & EVENEMENTEN

Tijdens de deelsessie Voorzieningen & Evenementen heette Monique List, vice voorzitter van het Portefeuillehoudersoverleg iedereen van harte welkom. Zij schetste de opdracht die het Portefeuillehoudersoverleg gekregen heeft van de gemeenteraden en die ook is vastgelegd in de Samenwerkingsagenda 2018-2025. List: 'binnen het thema werken we 'als waren we één gemeente' gezamenlijk toe naar het realiseren van een blijvend en kwalitatief hoogstaand regionaal voorzieningen- en evenementenaanbod op het gebied van sport, cultuur en recreatie. We gaan daarbij niet uit van gemeentegrenzen, maar stellen patronen

en behoeften van onze inwoners en regio voorop. Dit komt ten goede aan de kwaliteit en daardoor zijn voorzieningen zoveel mogelijk voor iedereen bereikbaar. Het ijkpunt is dus niet de gemeentegrens, maar het perspectief van onze inwoners en de maatschappelijke meerwaarde die we voor hen kunnen realiseren.' En om dat te kunnen realiseren werkt het Portefeuillehoudersoverleg op dit moment aan een gezamenlijke toekomststrategie met een vergezicht richting 2030. Projectleider Edgar van Leest nam de raadsleden mee in het proces om te komen tot deze strategie en wilde graag weten wat raadsleden daarin belangrijk vinden.

Yvonne Ensink (ambtelijk themamanager Voorzieningen & Evenementen) en Edgar van Leest (projectleider toekomststrategie).

Aan de hand van diverse vragen gingen Monique List en Edgar van Leest met de raadsleden in gesprek. Op de eerste vraag wat de gezamenlijke toekomststrategie in 2030 moet opleveren was men duidelijk: 'vooral meerwaarde', 'duidelijke afspraken' en een 'divers aanbod'. Vervolgens werd de raadsleden een keuze voorgelegd welke doelen ze graag willen nastreven met de strategie. De raadsleden vonden alle drie de doelen: economisch doel (versterken van vestigingsklimaat met een compleet en concurrerend aanbod), ruimtelijk doel (versterken van verstedelijking) en het sociale doel (bevorderen van ontmoeting en sociale samenhang) ongeveer even belangrijk. Op de vraag voor wie er voldoende en kwalitatief hoogstaand aanbod van regionale voorzieningen en evenementen moet zijn waren de raadsleden meer uitgesproken. Vooral inwoners (45 %) en toekomstige inwoners (studenten en internationals) (31 %) vond men hierin belangrijk gevolgd door bezoekers (24 %). Ideeën voor samenwerken zitten o.a. in gezamenlijke planvorming, gezamenlijk investeren in voorzieningen en evenementen, het stimuleren van gebruik en ondersteunen van exploitatie. Als laatste

vraag werd aan de raadsleden voorgelegd om in volgorde te plaatsen welke methode men het meeste aanspreekt om financiële armslag voor regionale Voorzieningen & Evenementen te vergroten. Op 1. zag men kansen in het gezamenlijk organiseren van de lobby richting Den Haag voor rijksbijdragen o.a. uit het gemeentefonds, 2. Het doen van gezamenlijke projectaanvragen (subsidie, cultuurfondsen), 3. Inzet op kostenbesparing (bijv. samen inkopen van zaken) en 4. Gebruik van eigen instrumenten inzetten (bijv. toeristenbelasting).

Mini-enquête voor raadsleden

Omdat er slechts een beperkt aantal raadsleden aanwezig was tijdens de digitale sessie van Voorzieningen & Evenementen maar er toch veel waarde gehecht wordt aan de inbreng van raadleden, heeft het Portefeuillehoudersoverleg na de Regioconferentie nog een enquête ontwikkeld. Deze is inmiddels uitgezet onder de raden. Hiermee gaat het Portefeuillehoudersoverleg de mening van de raadsleden nog breder ophalen zodat de leden dit mee kunnen nemen in de ontwikkeling van de gezamenlijke toekomststrategie voor regionale Voorzieningen & Evenementen.

RONDE 2

THEMA ECONOMIE

Na een introductie op het thema Economie door bestuurlijk thematrekker Marc Jeucken nam Fons Peeters, raadslid uit Oirschot, het stokje van hem over. Dhr. Peeters merkt op dat Economie een thema is dat ons allemaal raakt en van groot belang is voor de regio. Het thema kent een gemeentegrens-overstijgend karakter maar is door de regionale schaal soms ook lastig te doorgronden. De vraag 'hoe kunnen raadsleden voldoende grip op het onderwerp houden?' vindt hij belangrijk.

Tijdens de deelsessie Economie zijn twee majeure onderwerpen aan bod gekomen: 1. het Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties (ROW) en 2. de programmering bedrijventerreinen. Het ROW is vooral bedoeld om investeringen op bestaande bedrijventerreinen aan te jagen. Maar het fonds is tot op heden maar beperkt succesvol gebleken. Een grondige evaluatie en marktconsultatie leren dat het fonds laagdrempeliger moet en dat de governance eenvoudiger kan. Op die manier verwacht het Portefeuillehoudersoverleg Economie dat meer bedrijven geholpen kunnen worden. De huidige planning is dat gemeenteraden in het eerste kwartaal van 2021 besluiten over de nieuwe opzet.

Bestuurlijk trekker Stan van der Heijden van de bedrijventerreinenprogrammering praatte de raadsleden bij over de programmering: 'de prognoses tot 2030 en nieuwe inzichten van gemeenten vragen om een actualisatie. Feit is dat op dit moment het aanbod van bedrijfsgronden niet past bij de vraag. Dat betekent dat er gezamenlijk keuzes gemaakt moeten worden om het aanbod beter te laten aansluiten bij de vraag. Ook zetten we als samenwerkende gemeenten extra in op een kwaliteitsslag voor bestaande en nieuwe werklocaties.'

Tijdens de sessie worden drie stellingen aan de raadsleden voorgelegd.

STELLING 1: REGIONAAL BELANG GAAT VOOR OP LOKALE UITBREIDING

Raadslid Ton van Happen (Geldrop-Mierlo) is het helemaal eens met deze stelling. In het SGE werken we samen als ware we één gemeente. We moeten voorkomen dat gemeenten met elkaar gaan concurreren. Hans de Mare (Helmond) vult aan dat bijvoorbeeld het MIRT laat zien hoe mobiliteit, werken en verstedelijking in elkaar grijpen. Fons Peeters (Oirschot) ziet de stelling minder zwart wit. Aan de ene kant is het belangrijk om regionaal goed af te wegen waar je gaat ontwikkelen. Dit om een overschot te voorkomen. Maar aan de andere kant moet ook lokale bedrijvigheid gefaciliteerd worden. Raadslid Hans Berkers (Best) ondersteunt dit. Het is minstens zo belangrijk dat er ruimte is voor bestaande bedrijven om door te groeien, om vervolgens terreinen die verouderen te transformeren. Bestuurlijk trekker Stan van der Heijden geeft aan dat lokaal ontwikkelen ook financiële voordelen heeft met grondopbrengsten en op termijn OZB inkomsten. Ton van Happen (Geldrop-Mierlo) en Hans de Mare (Helmond) geven aan dat dat niet het uitgangspunt moet zijn. Het is belangrijk om over gemeentegrenzen heen te kijken, anders zitten er uiteindelijk meer nadelen dan voordelen aan.

STELLING 2: LAAT BEDRIJVEN HUN GANG GAAN EN HANTEER GEEN CRITERIA

Ton van Happen (Geldrop-Mierlo) is het daar niet mee eens. Hij hanteert dezelfde motivatie als bij de eerste stelling. Hans de Mare (Helmond) is het ook niet eens met de stelling. Hij benoemt dat naast mobiliteit ook de energiebalans en waterhuishouding belangrijke

zaken zijn om afspraken over te maken. Cor van der Burgt (Helmond) vult aan dat het belangrijk is dat we bedrijventerreinen zodanig inrichten dat ondernemers heldere keuzes kunnen maken voor de toekomst. Stan van der Heijden vraagt wat ieder van de kwaliteitscriteria vindt die staan gepresenteerd? Hans Berkers (Best) geeft aan dat hij het belangrijk vindt dat de vestiging van bedrijven de werkgelegenheid bevorderen. Jan Frans Brouwers (Son en Breugel) benadrukt dat er meerwaarde moet zijn voor de Brabantse economie en maatschappelijke vraagstukken zoals de Regionale Energiestrategie (RES). Daarnaast vindt hij huisvesting van arbeidsmigranten en ondermijning belangrijke onderwerpen die aandacht verdienen bij bedrijventerreinen. Judith Tesser (Nuenen c.a.) merkt op dat bepaalde cruciale bedrijven ook een bepaalde aantrekkingskracht uitvoeren op anderen. Deze bedrijven willen ook in elkaars nabijheid zitten. Daarom is het belangrijk om per terrein goed te kijken welk werkmilieu daarbij past. Dat label hoeft wat haar betreft niet altijd bindend te zijn. Stan van der Heijden brengt naar voren dat de programmering niet zo zeer gaat over wat voor specifieke bedrijven we in onze regio willen. Het gaat meer over de kaders scheppen zodat bedrijven de ruimte hebben om zich te vestigen in de regio of uit te breiden. Als reactie daarop benoemt Hans de Mare (Helmond) dat het stikstofcriterium wel erg specifiek is. Hij vindt dat we andere milieuaspecten niet uit het oog moeten verliezen.

STELLING 3: STUUR ACTIEF OP ONTWIKKELEN VAN STEDELIJKE WERKMILIEUS

Stan van der Heijden vult aan dat de prognoses tot 2030 laten zien dat hier veel vraag naar is. Hans Berkers (Best) vindt het goed als we dit type

werkmilieus in de regio faciliteren. We kunnen dan denken aan herontwikkeling van bestaande locaties. En dat kan ook in de dorpen plaatsvinden. Wat hem betreft moeten gemeenten steun krijgen als zij een dergelijke transformatie tot stand willen brengen. Stan van der Heijden merkt op dat in 2016 ook regionale middelen zijn verevend tussen de zogenaamde groene (te ontwikkelen) terreinen en rode (af te boeken) terreinen. Er zijn ook denkrichtingen dat die middelen worden ingezet voor de kwaliteitsslag. Hans Berkers (Best) ondersteunt deze lijn. Wat Fons Peeters (Oirschot) betreft zouden met name locaties in beeld komen voor transformatie die voorheen aan de rand van bebouwd gebied lagen en nu opgeslokt worden door uitbreidingen. Jan Frans Brouwers (Son en Breugel) draait het graag om. We hebben in het SGE zo'n 60.000 woningen te ontwikkelen in de komende jaren. Moeten we daar bedrijventerreinen niet voor transformeren? Marc Jeucken benadrukt dat lang niet alle werklocaties zich lenen voor transformatie naar wonen, maar we kunnen wel kijken naar locaties waar dat wel mogelijk is.

Stan van der Heijden sluit af met de opmerking dat we als regio nog wel wat noten te kraken hebben voor dat er een breed gedragen voorstel is. Ton van Happen (Geldrop-Mierlo) maakt zich wel zorgen over de planning. Hij hoopt niet dat de raad achteraan in het proces zit en mag tekenen bij het kruisje. Hij hoopt dat raden eerder betrokken worden, bijvoorbeeld in een opiniërende commissie. Dat hoeft niet altijd besluitvormend. Marc Jeucken geeft aan dat er altijd een spanningsveld aanwezig is tussen enerzijds tempo maken met nieuwe afspraken en aan de andere kant momenten inpassen voor het betrekken van raden. Deze Regioconferentie voor raadsleden speelt daar in elk geval een belangrijke rol in. De input wordt gewaardeerd en zorgvuldig meegenomen bij de verdere voorstellen voor de actualisatieronde van de programmering.

Raadslid Fons Peeters reflecteert op de sessie: 'er is breed draagvlak onder de raadsleden voor een regionale aanpak die een aantal jaren geleden is ingezet.' Daarnaast concludeert hij dat de input van de 24 deelnemers waarvan 14 (burger)raadsleden vanavond nuttig en waardevol is. Hij ziet nog wel kansen om bij de kwaliteitscriteria zaken aan te scherpen of uit te breiden.

Samenwerking
in het **STEDELIJK GEBIED!**

Meer informatie over de samenwerking van de negen gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven? Check www.stedelijkgebiedeindhoven.nl of volg [@StedelijkGebied](#).

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

BIJLAGE 2

SFEERVERSLAG 14 SEPTEMBER, BIJEENKOMST MET RAADSLEDEN

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

DE VOLGENDE STAP IN RAADSBETROKKENHEID

SAMENWERKING STEDELIJK GEBIED EINDHOVEN

Op 14 september 2020 kwamen tien raadsleden uit de negen samenwerkende gemeenten met Hans Gaillard (SGE voorzitter), enkele strategisch adviseurs en het SGE secretariaat bij elkaar in het Koningshof in Veldhoven. Gelukkig was het ondanks de Coronamaatregelen op dat moment nog mogelijk om fysiek op afstand bij elkaar te komen. Onderwerp van gesprek was de rol, positie, eigenaarschap en betrokkenheid van raadsleden bij de samenwerking in het Stedelijk Gebied Eindhoven.

SGE voorzitter Hans Gaillard verwelkomde de raadsleden en stelde daarbij de volgende vragen: welke rol heeft u als raadsleden in een samenwerkingsverband? Wat heeft u nodig om uw werk als volksvertegenwoordiger te doen? 'Ik ben hier

nieuwsgierig naar want betrokkenheid van raden bij regionale samenwerking vraagt continue aandacht en is een gezamenlijke zoektocht naar verbetering! Daarom ga ik hier ook graag met u over in gesprek.'

Voordat de raadsleden zelf aan de slag konden, werd er stilgestaan bij hoe de SGE samenwerking in elkaar zit: een samenwerking van en door negen gemeenten op basis van een convenant. Waarbij de raden, colleges en ambtenaren van de negen gemeenten zelf het werk doen binnen de samenwerking. Ook haalden Maarten Hageman, gespreksleider van de avond en Harm Mertens, secretaris van de samenwerking in het SGE, de Oproep uit 2018 nog eens aan als startpunt van de avond.

STEDELIJK GEBIED!

DE EERSTE STAP IN 2018: 'OPROEP AAN DE GEMEENTERADEN'

In 2018 hebben zeventien raadsleden uit de negen gemeenten in een tijdelijke raads werkgroep, onder begeleiding van enkele griffiers en strategisch adviseurs, de eerste stap gezet door samen de 'Oproep aan de gemeenteraden' te maken. De aanleiding hiervoor was de door diverse raden aangenomen motie bij de vaststelling van de Samenwerkingsagenda 2018-2025. Hierin was opgenomen dat raadsleden betrokkenheid en invloed bij besluitvormingsprocessen van de samenwerking willen vergroten. De Oproep weerspiegelde een ideaalsituatie en randvoorwaarden en mogelijkheden om die ideaalsituatie qua raadsbetrokkenheid binnen onze samenwerking te bereiken. Het was geschreven om binnen en tussen onze raden het gesprek op gang te brengen, te inspireren en een bijdrage te kunnen leveren aan de (continue) ontwikkeling van de lokale democratie binnen onze krachtige regionale samenwerking. De Oproep is gestructureerd aan de hand van de volgende pijlers:

1. Samenwerken begint in eigen huis

- Lokale regie bij portefeuillehouders
- Proactieve rol van raadsleden

2. Raden zoeken elkaar op

- Uitwisseling tussen raden en raadsleden
- Informeel netwerk van raadsleden

HET VERVOLG VAN DE OPROEP

De tien raadsleden gingen op 14 september 2020 verder in gesprek over het vervolg van de 'Oproep aan de gemeenteraden'. De balans werd opgemaakt: op wat voor manier wordt raadsbetrokkenheid op dit moment vorm gegeven zowel in huis bij de eigen gemeente als in regionaal verband? Wie heeft de afgelopen jaren wat gedaan? Wat moet daarvan zeker blijven? Wat kan minder en wat moet er juist meer gedaan worden? De Oproep uit 2018 was een handig startpunt voor het gesprek. In twee groepen gingen de raadsleden uiteen waarbij iedere groep aan de slag ging met een pijler uit de Oproep:

1. Samenwerken begint in eigen huis;
2. Raden zoeken elkaar op in de regio.

Na een half uur werden de onderwerpen gewisseld zodat de raadsleden de andere groep konden aanvullen.

STEDELIJK GEBIED!

OPROEP AAN DE GEMEENTERADEN

TOELICHTING

Op 13 september en 11 oktober 2018 kwamen wij, zeventien raadsleden uit de negen samenwerkende gemeenten, met enkele griffiers en strategisch adviseurs bij elkaar. Wij wisselden meningen en ideeën uit over de betrokkenheid van onze gemeenteraden bij de samenwerking binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven. Op basis van deze uitwisseling is de hierna volgende 'Oproep aan de gemeenteraden' opgesteld.

Deze Oproep weerspiegelt een ideaalsituatie en noemt randvoorwaarden en mogelijkheden om die ideaalsituatie te bereiken. Deze Oproep is geen officieel beleidsdocument. Het is geschreven om binnen en tussen onze gemeenteraden tot gesprek en beweging te inspireren. De deelnemers aan de tijdelijke raads werkgroep hopen zo een bijdrage te kunnen leveren aan de (continue) ontwikkeling van de levende, lokale democratie in onze vitale en krachtige regionale samenwerkingsvorm.

HET VERVOLG

Er is 'niemand' die een vervolg gaat geven aan deze Oproep als wij het zelf niet doen! Wij raadsleden, collegeleden

en ambtenaren zijn het zelf die samenwerken! Wij, de opstellers, gaan het gesprek hierover aan in de eigen raden, met hulp van onze griffiers en coördinatoren. Ook onderling kunnen we elkaar op ideeën brengen, suggesties aan de hand doen, werkvormen uitwisselen of samen een presentatie geven. Via het Bestuurlijk Platform zal de Oproep doorwerken in de PoHo's en de ambtelijke werkgroepen. Het is aan ons allen om de concrete stappen te zetten, om de idealen in de praktijk te brengen.

VINGER AAN DE POLS

Het vervolg hebben we voor een belangrijk deel in eigen hand. We vragen het Bestuurlijk Platform om medio 2019 opnieuw een bijeenkomst organiseren voor een raads werkgroep. Ieder raadslid dat nu aanwezig was, geeft daarvoor het stokje door aan één ander raadslid uit de eigen gemeente. Deze groep kijkt dan wat er bereikt is. Zijn de ideeën die Oproep verwoordde idealen waardewol gebleken? Waren de genoemde mogelijkheden in de praktijk uitvoerbaar? Wie heeft wat gedaan en wat zijn onze ervaringen? Zijn we tevreden met de ingeslagen weg? Wat is nog meer nodig? En misschien komt er dan wel een Oproep 2.0!

GEMEENTERAADSLEDEN DIE ÉÉN OF BEIDE BIJENKOMSTEN BIJWOONDEN:

Veronique Zeeman (Best), Aaldert van der Vlist (Best), Wilma Richter (Eindhoven), Christa Weijs (Eindhoven), Miranda Verdouw (Geldrop-Mierlo), Monica Leenders (Geldrop-Mierlo), Jan Roels (Helmond), Cor van der Burg (Helmond), Gaby Scholder (Nuenen), Jan Wesenbeek (Nuenen), Martien Schoonmakers (Oirschot), Marijntje Wemmelsteider (Oirschot), Kees Vortman (Son en Breugel), Ingrid Hartlief (Veldhoven), Gerrit Coppens (Veldhoven), Alexandra Groeneweld (Waalre), Janspeter Hazelaar (Waalre)

OOK MET BIJDRAGEN VAN:

Griffiers: Maaike Mesdag-Blom (Best), Jeanke Verbruggen (Eindhoven)
Beleidsadviseurs Gemeenschappelijke Samenwerking: Werner Hermans (Best), Marije Stollenberg (Nuenen), Sylvia Cannemeyer (Waalre)
Bestuurlijk Platform SGE: Hans Gaillard (Voorzitter SGE), Harm Mertens (Secretaris SGE)
Procesbegeleider: Maarten Hageman (Adviseur gespecialiseerd in Governance bij samenwerking in het publieke domein)
Organisatie en tekst: Mariëtte Lunenburg (Waalre), Hester Vosmeier (Waalre)

Samenwerking
in het STEDELIJK GEBIED

STEDELIJK GEBIED!

SAMENWERKEN BEGINT IN EIGEN HUIS

Blijven

- Samen optrekken en van elkaar leren
- Onderling informatie delen over de samenwerking

Meer

- Meer vertrouwen in elkaar
- Keuzes maken waar prioriteit aan gegeven wordt
- Inwoners betrekken
- Informatie over het thema Voorzieningen & Evenementen

INFORMATIE OVER ACTUELE THEMA'S BINNEN DE SGE SAMENWERKING DELEN IN HUIS DOOR DE EIGEN PORTEFEUILLEHOUDER

- Verbinden/samenwerken
- Grensoverschrijdende benadering is het uitgangspunt
- Visionaire samenwerking
- Meer concreetheid in onderwerpen brengen

ALS GEMEENTERAAD OVER EIGEN SCHADUW HEEN KIJKEN IN HET BELANG VAN DE SAMENWERKING

- Constructief kritisch zijn om zo gezamenlijk beste resultaten te behalen

Minder

- Negatieve blik

RADEN ZOEKEN ELKAAR OP IN DE REGIO

Blijven

- Drie of vier keer per jaar raden informeren is voldoende
- Ad hoc informeren tussendoor is ook goed
- Concreet, kleinschalig en duidelijk

Meer

- Informatiestroom is nu eendimensionaal, stel meer vragen aan raadsleden over onderwerpen en gebruik die inbreng

RAADSBREED EEN ONDERWERP VERDIEPEN, BIJV. WONEN/ MIRT ONDERZOEK

EXPERIMENTEREN MET REGIONALE RAADSCOMMISSIE VOOR EEN SPECIFIEK ONDERWERP

- Inzichtelijk maken bij vraagstukken en in voorstellen waar de gezamenlijke politieke componenten zitten
- Themagerichte onderwerpen, bijv. in de vorm van een "markt"
- Spontane bijeenkomsten zonder programma om elkaar te ontmoeten
- Afspraken maken over bevoegdheden, betrek de raden bij dergelijke discussies

TEST MET 'VERENIGDE VERGADERING' BIJ EEN MAJEUR ONDERWERP ZOALS EEN NIEUWE SAMENWERKINGSAGENDA

- Gezamenlijk intranet met discussiegroepen

Minder

- Whatsapp groepen alleen om informatie over te dragen, niet geschikt voor een serieus onderwerp

STEDELIJK GEBIED!

TOT SLOT

De aanwezige raadsleden hebben aangegeven het prettig te vinden als er jaarlijks op deze manier gesproken wordt met elkaar over de samenwerking. Ook is afgesproken dat de raadsleden hun collega raadsleden in de eigen gemeente terugkoppelen wat er deze avond besproken is. Hans Gaillard deed tot slot nog de oproep dat het ook altijd goed is om als raadslid signalen door te geven aan de eigen portefeuillehouders zowel op inhoud maar ook op het samenwerken zelf. Op www.stedelijkgebiedeindhoven.nl staat vermeld per thema welke vertegenwoordiger uit uw college deelneemt. Uiteraard kunnen signalen tussendoor ook doorgegeven worden aan het secretariaat van de samenwerking door een e-mail te sturen naar h.mertens@eindhoven.nl of m.lunenburg@eindhoven.nl. In gesprek blijven met elkaar is de basis om constructief te blijven samenwerken.

GEMEENTERAADSLEDEN DIE MEEDACHTEN:

Kay Sachse (Eindhoven), Judith Tesser (Nuenen), Louis Koenen (Nuenen), Jan Wesenbeek (Nuenen), Michael Akkers (Helmond), Mariëlle Giesbertz (Veldhoven) Gerrit Coppens (Veldhoven), Arnold de Vries (Oirschot), Els Claassen (Oirschot), Martien Schoenmakers (Oirschot).

ONDERSTEUNING:

Bestuurlijk Platform SGE: Hans Gaillard (Voorzitter SGE)

Procesbegeleider: Maarten Hageman (Adviseur gespecialiseerd in Governance bij samenwerking in het publieke domein)

Beleidsadviseurs Gemeentelijke Samenwerking: Marije Stoltenborg (Nuenen) en Marjan van den Hoogenhoff (Veldhoven)

SGE Secretariaat: Harm Mertens (Secretaris) en Mariëlle Lunenburg (Adviseur)

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

BIJLAGE 3

SFEERVERSLAG EXPERTMEETING ROW

KUNNEN WE HET ROW BETER AAN LATEN SLUITEN OP DE MARKT?

EXPERTMEETING 23 APRIL 2020

Het ROW (Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties) bestaat twee jaar. In deze periode kregen twee aanvragen een positieve beschikking waarvan er één op dit moment op de route is naar financiering. Daarnaast sprak fondsmanager Johan Gielen met zo'n vijftientig partijen oriënterend over mogelijke cofinanciering van een (her)ontwikkeling op een bestaand bedrijventerrein binnen het SGE. Tien partijen kwamen tot een aanvraag. Wat gebeurde er onderweg? De periode dat het fonds actief is en het eindresultaat vragen om reflectie: sluit het ROW voldoende aan bij de behoeften van de markt? "Er is ruimte voor verbetering," concludeert Jan Boersma wethouder in Son en Breugel en binnen het SGE kartrekker van het ROW. Op 23 april 2020 spraken verschillende betrokkenen en deskundigen uit het veld in een digitale expertmeeting met elkaar over de ervaringen, kansen en struikelblokken van het fonds. Het doel: het fonds meer laten aansluiten op de behoeften en inzetten op de marktvraag.

WAAR BEN JE VAN?

Het woord focus viel deze middag vaak. Uit feedback over het ROW bleek dat ondernemers de doelstellingen als hybride ervaren: "Aan de ene kant wil je iets op bestaande, 'klassieke' bedrijventerreinen. Aan de andere kant zijn de criteria gericht op de broedplaatswereld. Dat wordt ervaren als een mismatch." Ook de veelheid van criteria waaraan voldaan moet worden, geeft ruis. "Het is ondernemers niet duidelijk genoeg voor wie het fonds er precies wil en kan zijn." Daarbij geven ze aan dat een teveel aan verplichtingen een obstakel vormt: "Het zou daarom sterker zijn om een keuze te maken voor één of twee criteria."

Tijdens deze expertmeeting gaven onder meer de volgende deskundigen hun visie op het ROW: Jean Paul van Oijen (HTCE), Piet van de Wielen (Brainport Development), Rik Visser (Microlab), Aloys Putmans (Putmans Advies; ondersteuning ondernemersverenigingen), Manuela de Heer (Parkmanager; ondersteuning ondernemersverenigingen), Leo Dubbeldam (Adviseur, schrijver evaluatie ROW), Johan Gielen (Fondsmanager ROW), Jan Boersma (wethouder gemeente Son en Breugel, kartrekker ROW), Moamer Klempic (Provincie NB; ambtelijke ondersteuning ROW), Tom Verbruggen (gemeente Helmond; ambtelijke ondersteuning SGE). Het gesprek werd begeleid door Joska Zandweg (Zink & Zand, dagvoorzitter) en Inge Ketting, ambtelijke ondersteuning SGE.

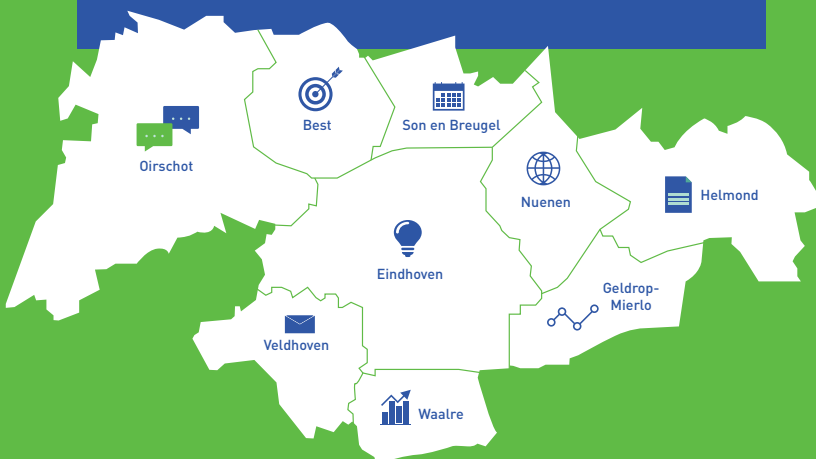
LOCATIEGEDREVEN VERSUS CONCEPTGEDREVEN

Rik Visser (Microlab) is in gesprek geweest met het fonds over twee locaties: "De ontwikkeling ging weliswaar op de beoogde locaties niet door maar we zijn nu bezig met een andere plek binnen de SGE-regio. De beperking van de bestaande bedrijventerreinen is voor ons een hindernis. Voor ons zit er vaak geen meerwaarde in een relatief kleine ontwikkeling op een zwaar verouderd bedrijventerrein. Terwijl we er wél van overtuigd zijn dat we met vernieuwende concepten meerwaarde voor de regio kunnen leveren, ook binnen criteria waar het ROW op inzet." Een vertegenwoordiger van HTCE deelt die inschatting: "Een interessante doelgroep zijn jonge bedrijven die bijvoorbeeld dure labs of cleanrooms zouden willen delen. Daarvoor is het moeilijk om veel geld op te halen."

TUSSEN TAFELLAKEN EN SERVET

Vernieuwende bedrijven kunnen niet uit de voeten op verouderde terreinen. Die zijn te ver verwijderd van moderne standaarden zoals goede bereikbaarheid per trein en het bieden van faciliteiten aan werknemers. Het ROW kan dat niet oplossen: om een heel bedrijventerrein te moderniseren is meer geld nodig. Een ondersteuner van ondernemersverenigingen: "Er moet onteigend worden, de hele infrastructuur vernieuwd. Dat past niet bij de snelheid waarmee een individueel, innovatief bedrijf wil ontwikkelen." Johan Gielen (fondsmanager ROW): Er klopten bij het fonds ook juist verschillende bedrijven aan voor kleinere ontwikkelingen. Dat paste weer niet in de doelstelling om minimaal € 1 miljoen in te brengen in een project van minimaal € 2 miljoen."

WAT IS OOK ALWEER HET REGIONAAL ONTWIKKELFONDS WERKLOCATIES (ROW)?

Het ROW is een revolverend investeringsfonds van € 8 miljoen. Het SGE (de negen gemeenten) en de BOM brachten ieder €4 miljoen in. Het fonds ging van start in april 2018. De oprichting vloeide voort uit de beslissing om binnen SGE-verband keuzes te maken voor kansrijke werklocaties en andere ontwikkelingen te stoppen of pauzeren. Het ROW was in deze context ook een politieke oplossing: het bood een mogelijkheid tot een positieve impuls in een situatie waarin verschillende gemeenten verliezen hadden genomen.

Het ROW kan een lening of garantstelling verstrekken aan ondernemers bij grote (her) ontwikkelingsprojecten (vanaf €2 miljoen) op bestaande werklocaties. Criteria daarvoor zijn onder meer: vergroten kwaliteit bedrijventerrein, stimuleren werkgelegenheid en innovatie, versterking van ketens van toeleveranciers en van clusters en campussen. Het doel is bij te dragen aan een kwaliteitsimpuls van bestaande bedrijventerreinen. Dit moet bijdragen aan versterking van het economisch ecosysteem van de regio en het ondersteunen van bedrijven bij het versneld realiseren van groei. De ambitieuze, bovengemeentelijke aanpak is uniek in Nederland.

DEVELOP TO INVEST

Rik Visser (Microlab) maakte gebruik van de mogelijkheid voor develop to invest. Hij financierde daarmee onderzoek naar het delen van dure faciliteiten door start ups en scale ups. Hij zegt: "Wij hebben veel gehad aan die vouchers. Het zijn dure onderzoeken als je een ontwikkeling van enige omvang wilt doen. Superschattig natuurlijk als je zeven bedrijfjes in een pand zet maar voor ons heeft het pas echt zin bij een ontwikkeling vanaf tien-, twaalfduizend m². Als dat ons lukt, stimuleert dat de innovatieve economie enorm. Maar dat krijgen we tegen normale kapitaalkosten niet zomaar voor elkaar."

DIALOOG

Het publiekrechtelijk karakter van het fonds schrijft procesregels en tijdslimieten voor. Dat schuurt met het zoekende karakter van innovatieve ontwikkelingen. Oplossingen en allianties worden niet op stel en sprong gevonden. In de interactie tussen fondsmanager Johan Gielen en mogelijke aanvragers belemmeren de regels het 'samen (onder)zoeken'. "Vroegtijdig en simultaan met andere partijen betrokken zijn, is essentieel," zegt de opsteller van de evaluatie van het ROW. Dat vraagt om ruimte voor dialoog, om uiteindelijk gezamenlijk tot een kansrijke aanvraag te kunnen komen. Een vertegenwoordiger van Brainport Development: "Een haalbaarheidssubsidie is daarvoor ook een mooi middel. Dan kom je erachter: "Is dit een propositie waar we met z'n allen voor willen gaan?"

DE BELANGRIJKSTE CONCLUSIES:

- Het ROW sluit aan bij een behoefte in de markt.
- Er is sprake van een mismatch tussen vraag en aanbod. Kunnen bestaande bedrijventerreinen aantrekkelijk worden voor diverse doelgroepen?
- Maak een keuze: waar ben je van, wat wil je wel en wat niet. Kies de doelgroep en doelstellingen scherper. Aanscherpen en focus aanbrengen.
- Het ROW zou vroeg in het traject een klankbordfunctie moeten hebben.
- Het voortraject (DTI/haalbaarheidsstudie) is volgens deelnemers cruciaal
- Flexibeler en sneller kunnen schakelen kan voordelen opleveren.

PORTEFEUILLEHOUDER JAN BOERSMA: "DIT WAS EEN NUTTIGE MIDDAG! WE HEBBEN VEEL INZICHTEN GEKREGEN WAARMEE WE BINNEN DE BESTAANDE KADERS DE ZEILEN WAT STRAKKER KUNNEN AANTREKKEN. DAARDOOR KUNNEN WE SCHERPER AAN DE WIND GAAN VAREN."

Samenwerking
in het **STEDELIJK GEBIED!**

Meer informatie over de samenwerking van de negen gemeenten in het stedelijk gebied?
Check www.stedelijkgebiedeindhoven.nl